

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

29 april 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ALGEMEEN BELEID, FINANCIËN EN BEGROTING

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de BTW-betwisting Aquafin

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over het financieringssaldo 2003

Commissie voor Algemeen beleid, Financiën en Begroting

Dinsdag 29 april 2003

VOORZITTER : De heer Marc van den Abeelen

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.17 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de BTW-betwisting Aquafin

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Matthijs tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de BTW-betwisting Aquafin.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, in de notulen van de vergadering van het Overlegcomité van 29 november lees ik over de problematiek van de BTW-betwisting van Aquafin – waarbij wordt teruggeslagen naar 1996 met een aanslagvoet van 21 procent in plaats van de betaalde 6 procent – dat dit een zaak voor de rechtbanken is. Mijnheer de minister, dat hebt u trouwens ook al gezegd in de plenaire vergadering en in de commissie. In de toekomst zou een werkgroep, samen te roepen op initiatief van de vertegenwoordiger van de minister van Financiën, nagaan of de BTW-reglementering kan worden aangepast in overeenstemming met de Europese richtlijnen terzake, met het oog op het vinden van een mechanisme om het BTW-tarief van investeringen voor waterzuivering te beperken tot 6 procent.

Mijnheer de minister, hoe ver staat het nu met die zaak ? Is die werkgroep al samengeroepen door de federale minister van Financiën ? Zijn er al resultaten of tegen wanneer verwacht men deze ? Dan heb ik nog een retorische vraag. Is in het integrale bedrag van 21 procent voorzien in de begrotingscij-

fers van Aquafin voor 2002 en 2003 ? Ik meen van niet. Ik meen dat Aquafin dat bedrag van 15 procent leent en dat het gewest een waarborg geeft.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, het BTW-dossier van Aquafin is ondertussen gekend. Het dossier werd besproken op de bijeenkomst van het Overlegcomité van 29 november 2002. Het Vlaams Gewest vroeg toen of de federale overheid bereid was om de huidige gerechtelijke procedure te staken, en of ze, meer concreet op basis van de interpretatie van het huidige BTW-wetboek en KB 20, kon instemmen met een tarief-toepassing van 6 procent voor de handelingen van de NV Aquafin. Indien de federale overheid op basis van de interpretatie van de huidige wetsartikelen niet bereid was om het tarief van 6 procent opnieuw toe te passen in de toekomst, zoals dat in het verleden was gebeurd, werd in tweede instantie gevraagd dat op basis van het zogenaamde vertrouwensbeginsel – waarover we in deze commissie al heel uitvoerig hebben gediscussieerd – zou worden afgezien van de voornoemde navordering. In dit laatste geval zou voor de periode na 6 november 2001 aan de federale overheid worden voorgesteld het KB 20 aan te passen, zodat voor de handelingen van Aquafin alleszins opnieuw het tarief van 6 procent zou kunnen gelden. Een van de argumenten om aan de federale overheid te vragen terug te komen op de in november 2001 door de administratie – en dus niet door de minister van Financiën of de premier van dit land – genomen beslissing en meteen de interpretatie door de administratie, is dat, gelet op de mogelijke budgettaire gevolgen van dit dossier, dit bijna onvermijdelijk zou leiden tot een herbekijken van het geplande investeringsritme in de bovengemeentelijke waterzuiveringsinfrastructuur binnen het Vlaams Gewest. De federale overheid is zich mijns inziens bewust van het feit dat dit scenario dan ook te allen prijze moet wor-

Van Mechelen

den vermeden, mee gelet op de verplichting die België heeft tegenover Europa inzake de te realiseren zuiveringsgraad van water en rekening houdend met de grote achterstand die Vlaanderen nog steeds heeft bij het uitbouwen van haar waterzuiveringsinfrastructuur, en ook en vooral gelet op de wateroverlastproblemen in december 2002, die de kop blijven opsteken.

Op 29 november 2002 heeft het Overlegcomité dan ook beslist dat de problematiek van het verleden een zaak is voor de rechtbank. Als ministers kunnen wij daarover niet oordelen. Het is de administratie die heeft gemeend dat het tarief van 21 percent retroactief moest worden toegepast in plaats van 6 percent. De enige mogelijkheid om zich daartegen te verdedigen is zich tot de rechtbank te wenden en daar het vertrouwensbeginsel in te roepen. Uit de contacten van de administratie blijkt dat we dat waarschijnlijk ook wel zullen winnen.

Hoe zit het dan met de toekomst ? Ik citeer letterlijk uit de notulen van het Overlegcomité van 29 november : 'In de toekomst zal een werkgroep op initiatief van een vertegenwoordiger van de minister van Financiën nagaan of de BTW-reglementering kan worden aangepast in overeenstemming met de EEG-richtlijn terzake, met het oog op het vinden van een mechanisme dat toelaat het BTW-tarief van investeringen voor waterzuivering te beperken tot 6 percent.' Onder leiding van de minister van Financiën zal dus een systeem worden gezocht ten aanzien van Europa waardoor niet alleen op water, maar ook op waterzuivering onbetwist 6 percent BTW zou worden geïnd. U weet ongetwijfeld dat Europa daarover de voogdij heeft.

De voornoemde werkgroep is op 18 december 2002 bijeengekomen. Bij het kabinet-Zenner bevestigt men expliciet dat volgens hen conform de Europese regelgeving de waterzuivering, in de hoedanigheid van afvalverwerking, bij het verlaagde tarief kan worden ondergebracht. Daarbij verwees men naar punt 17 van bijlage H van de richtlijn in kwestie. Gelet op het verslag van deze werkgroep heb ik dit punt opnieuw op de agenda van de vergadering van het Overlegcomité van 4 april laten zetten, met de bedoeling te laten notuleren dat de federale overheid, met de goedkeuring van de Europese overheid, de toepassing van het BTW-tarief van 6 percent op onbetwiste wijze zal laten gelden ten aanzien van handelingen van waterzuivering, en hiertoe dus KB 20 zal aanpassen. Deze zaak is besproken op de bijeenkomst van het Overlegcomité van 4 april. Ik was toen aanwezig. Daar heeft

men akte genomen van mijn nota, met daarin de verwijzing naar het verslag van de werkgroep onder leiding van het kabinet-Zenner. Gelet op het feit dat we in België federaal zowel als gewestelijk nu tot de conclusie zijn gekomen dat 6 percent moet kunnen, is toen beslist dat deze vraag ter goedkeuring zal worden voorgelegd aan de Europese instanties. Normaal gesproken is dat intussen al gebeurd. Van zodra het antwoord van de Europese instantie is gekend, zal het dossier onverwijld opnieuw worden geagendeerd. Zo kan het KB 20 worden aangepast en wordt er eindelijk tegemoetgekomen aan de verzuchtingen van dit parlement. Er is immers een akkoord dat de waterzuivering met een BTW-tarief van 6 percent zal worden getaxeerd. Het formeel akkoord van de Europese instanties is aangevraagd, op basis van de conclusies van de werkgroep Zenner.

Wat de financiering betreft, is in de budgetcontrole 2003 aan Aquafin een bijkomende dotatie van 14 miljoen euro toegekend. Ook werd op het programma 24.1, basisallocatie 85.04, een extra kredietverlening van 20 miljoen euro ingeschreven om gedurende de tussentijdse periode mee aan de liquiditeitsproblemen van de NV Aquafin het hoofd te bieden.

De werkgroep is tot de conclusie gekomen dat de herinvoering van een BTW-tarief van 6 percent mogelijk is en officieel is aangemeld bij de Europese Commissie. Dit zal, conform de uitspraak van het Overlegcomité en mits de goedkeuring van Europa, leiden tot de automatische herziening van het KB 20. Dan zal dit hoofdstuk eindelijk worden afgesloten.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Minister Dua wacht eveneens op een beslissing om van de waterheffing en de waterfactuur één document te kunnen maken. Komen de bedragen van 14 en 20 miljoen euro overeen met de aandelen van het Vlaams Gewest in de VMW ? Of gaat het om andere middelen ?

Minister Dirk Van Mechelen : Het gaat om 14 miljoen euro begrotingsmiddelen, die worden vrijgemaakt. Het gaat om een bijkomende dotatie zodat Aquafin haar investeringen kan implementeren. Er is een bijzonder comité dat Aquafin van nabij opvolgt. Daarnaast wordt nog een kredietlijn van 20 miljoen euro opengesteld om de liquiditeitsproblemen van Aquafin het hoofd te kunnen bieden.

Het federale niveau gaat ermee akkoord dat het KB 20 wordt aangepast en wij naar een BTW-tarief

Van Mechelen

van 6 percent voor waterzuivering overstappen. Het moet wel aangemeld worden bij Europese instanties. Dat is intussen gebeurd. Als daar positief wordt op geantwoord, dan kunnen wij onverkort overgaan tot de aanpassing van het koninklijk besluit en behoort dit dossier tot het verleden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over het financieringssaldo 2003

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Matthijs tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over het financieringssaldo 2003.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Wij krijgen maandelijks de cijfers betreffende het financieringssaldo 2003 toegestuurd. Na twee maanden blijkt dat er een netto financieringssaldo is van -545 miljoen euro of meer dan -20 miljard frank. In 2002 was dat na twee maanden iets meer dan -13 miljoen euro en in 2001 -43,5 miljoen euro. In de maand maart is het sterk verminderd, namelijk -193 miljoen euro. In maart 2002 stond het saldo zelfs positief, 325 miljoen euro.

Hoe wordt dat hoge tekort verklaard ? De voorbije 26 maanden stond het netto tekort nog nooit zo negatief. Heeft het misschien te maken met opsmukoperaties van de rekeningen 2002 ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijn antwoord is vrij technisch. De maandelijks schatkistrapporten worden door de heer Matthijs vrij eng geïnterpreteerd.

De tabel bevat immers niet de volledige consolidatierekening, maar heeft betrekking op de rekeningen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de diensten met afzonderlijk beheer. Men houdt geen rekening met de VOI's. Alle VOI's en

de VOI's sui generis vallen buiten de hier gemaakte consolidatierekening. De rekening stemt dus niet overeen met de volledige consolidatierekening, die wij sedert 2002 en 2003 moeten maken in het kader van de HRF-methodologie en de ESR 95-benadering in het kader van Eurostat.

Maandelijks kasrapporten zijn momentopnamen en bijgevolg sterk afhankelijk van het ritme van ontvangsten en uitgaven. Op twee maanden tijd kunnen uiteraard aanzienlijke fluctuaties optreden.

Voor de kasontvangsten speelt de variatie niet of zeer weinig. Het grootste deel van de ontvangsten komt immers uit een federale dotatie, de toegewezen middelen. Zij worden in gelijke twaalfden ontvangen, de variatie is dus beperkt. Alleen de gewestbelastingen kunnen voor enige variatie en dus ook voor maandelijks schommelingen zorgen.

De kasuitgaven verlopen niet gelijkmatig. Zo worden bijvoorbeeld de werkingstoelagen voor onderwijs semestrieel uitbetaald, terwijl de dotaties aan het Vlaams gemeente- en provinciefonds trimestrieel gebeuren. De doorstorting van dotaties aan de Vlaamse openbare instellingen wordt gemonitord vooraleer de betalingen gebeuren.

Er ontstaan ook variaties tijdens de vakantieperiodes, bij het jaareinde en bij het doorstorten van de onroerende voorheffing aan de lokale besturen. Wij nemen hiervan sedert twee jaar de prefinanciering op ons. Extrapolatie op jaarbasis zonder rekening te houden met voornoemde elementen, is dus bijzonder voorbarig en bovendien niet erg nuttig.

Meer gedetailleerd kan de evolutie van de kasontvangsten tussen 2002 en 2003 als volgt worden opgesplitst. Voor de gewestbelastingen 216.325 kilo-euro, de toegewezen middelen 18.000 kilo-euro; het tewerkstellingsprogramma 21.240 kilo-euro ; de Europese landbouwsubsidies 120.253 kilo-euro en andere ontvangsten 196.391 kilo-euro. De kasontvangsten bedragen dus 572.210 kilo-euro.

De uitgaven waren de volgende. De wedden bedroegen 27.539 kilo-euro ; de dotatie en leningslasten 804.359 kilo-euro en andere uitgaven 267.452 kilo-euro. Wij hebben niet alleen meer uitgaven, maar ook meer ontvangsten dan vorig jaar op hetzelfde moment. De uitgaven zijn proportioneel evenwel sterker gestegen.

De kasontvangsten 2003 zitten zowel qua bedrag als qua timing op schema. Ik heb vanmorgen de stand van de registratierechten opgevraagd. De eerste drie maanden van dit jaar zijn beter dan de

Van Mechelen

eerste drie maanden van vorig jaar. De kasontvangsten zijn beter dan verwacht en de grootste afwijking zit bij de geïnde gewestbelastingen. Na twee maanden bedroegen zij 216,3 miljoen euro meer dan gepland. De toegewezen middelen op stortingen vanuit de federale overheid vertonen bijna geen afwijking, het gaat om ongeveer 18 miljoen euro.

Bij de kasuitgaven valt vooral de stijging van de doorstorting van de dotaties op. Dat was begin 2003 nodig voor de VOI's.

Er is dus geen gat in de begroting, zoals de heer Matthijs suggereert. Wij consolideren nu volledig, na de volledige consolidatie van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap met alle DAB's en VOI's. Alles wordt samengeteld en dat is de enige correcte handelswijze. Het geld is immers van de Vlaamse Gemeenschap, of het nu bij de VOI's zit of bij de Vlaamse Gemeenschap als dusdanig.

Om conform te zijn, moet de consolidatiekring van de Vlaamse Gemeenschap en de DAB's worden uitgebreid met de Vlaamse Openbare Instellingen van categorie B en sui generis. Wij hebben dat uitgewerkt en stellen vast dat op dit ogenblik het saldo na twee maanden in 2002 -527.672 kilo-euro en in 2003 -578.322 kilo-euro bedraagt. Het is bijna exact hetzelfde. De geconsolideerde positie van onze kasuitgaven is met een correcte inschatting voor 2002 en 2003 gelijklopend.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Het antwoord van de minister is ontgoochelend. Er is een verschil van 20 miljard Belgische frank in vergelijking met 2001 en 2002. Hij zegt dat de uitgaven en inkomsten hetzelfde zijn gebleven, maar dat er moet rekening gehouden met de VOI's. Ik heb de tabellen nauwkeurig geanalyseerd, maar heb geen antwoord gekregen op mijn vraag.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik heb gezegd dat het om een complexe materie gaat. Volgens de ESR-normering maakt het niet uit of het geld nu links of rechts zit. De reserves worden meegeteld en dan zitten wij exact op dezelfde positie als in 2002. Ik weet dat CD&V al vier jaar een budgettaire probleem aankondigt, maar ondanks de lastenverlaging klopt onze begroting nog steeds.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Het is niet nodig onmiddellijk boos te reageren op onze vraag. Ik had vorige maand een vraag gesteld in verband met de eindafrekening 2002. Men herinnert zich misschien de opmerkingen van het Rekenhof, die volgens de minister evenmin kloppen. Het ging toen om 10 miljard BEF. De operatie die wij nu voor ogen krijgen, bevestigt wat ik toen heb gezegd.

Er is een netto te financieren saldo en de cijfers zijn er. Het gaat om 702 miljoen euro voor 2001, en 226 miljoen euro voor 2002. Men heeft kunstmatig een aantal zaken opgesmukt en naar het volgende jaar doorgeschoven. Dat verklaart de cijfers van vandaag. Op de uitgaven van de VOI's hebben wij nu geen zicht. Er is dus een doorschuifoperatie aan de gang. Dat zeg ik niet alleen. Het Rekenhof zal daarover op onze vraag bijkomend onderzoek verrichten. Het is normaal dat er om toelichting wordt gevraagd als zo'n grote divergentie optreedt. Het behoort tot de taak van een parlementslid om zich daarover te informeren. De uitleg die de minister verschaft, is voor ons oncontroleerbaar omdat wij geen zicht hebben op de uitgaven van de VOI's.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik laat deze uitspraak voor rekening van de heer Van Rompuy. Hij zou er beter de verslagen van de Hoge Raad voor Financiën op nalezen. Vlaanderen doet immers veel meer dan alleen maar de opdrachten in het kader van het stabiliteitspact uitvoeren. Ieder jaar liggen de cijfers op tafel. Hieruit blijkt dat de doelstellingen worden gehaald en wij het veel beter doen dan wordt vooropgesteld. In februari, maart of april komen vertellen dat het misloopt, houdt echt geen steek.

De cijfers bij het afsluiten van de rekeningen bewijzen dat wij onze opdracht naar behoren vervullen, een correct budgettaire beleid voeren en in moeilijke economische tijden de tering naar de nering zetten. Wij zien er vanzelfsprekend op toe dat sommige VOI's geen gelden opvragen die zij vervolgens in kas houden omdat zij het geld niet nodig hebben.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.40 uur.*